

Protesty v Grécku budú pokračovať. Príde revolúcia?

Andrej Matisiák
Atény, Bratislava

Ľudia v uliciach, bombové útoky, najbližší generálny štrajk sa chystá na 20. mája. Pri ostatnom, 5. mája, zahynuli po útoku zápalnými fľašami na banku v centre Atén traja ľudia, medzi nimi aj tehotná žena.

„Grécko je na pokraji revolučnej situácie. Robotníci, štátni zamestnanci a dôchodcovia pocítia tvrdé úsporné opatrenia. Keď neuvidia, že cenu za platia aj politické a podnikateľské elity, protesty a ničenie Atén a ďalších veľkých miest budú pokračovať,“ uviedol pre Pravdu expert na grécku spoločnosť Alexander Kazamias z univerzity v Coventry. „Jediné, čo chýba, aby protesty prerástli do revolúcie, je fakt, že žiadne organizované hnutie alebo strana efektívne nevedú túto časť občianskej spoločnosti. Predpokladám preto, že súčasný ústavný poriadok sa v blízkej budúcnosti nezrúti. Aj to sa však môže zmeniť. Kroky Medzinárodného menového fondu sú rozrútané na päť rokov. Bude to čas zúfalstva a ekonomického poklesu,“ predpovedá Kazamias.

„Je nesprávne myslieť si, že problémom sú komunisticke a anarchistické tendencie, ktoré sa zvyknú pripisovať gréckej spoločnosti,“ pripomína politológ Dionyssis Dimitrakopoulos z Londýnskej univerzity. „V skutočnosti je to hnev a rozčarovanie, ktoré sú u Grékov veľ-

Stúpenci gréckej komunistkej strany v uliciach Atén skandujú protivládne heslá. V Grécku demonštrujú najmä robotníci, štátni zamestnanci či dôchodcovia, ktorých reformy v krajine zasiahli najviac. FOTO: SITALAP

mi rozšírené. Toto je naozajstný problém pre vládu i ďalších politikov,“ povedal pre Pravdu Dimitrakopoulos.

Bez tvrdých úsporných opatrení štát zbankrotuje. Zníženie plátov, dôchodkov a verejných výdavkov znamená nepokojnosť obyvateľstva.

„Medzinárodný menový fond neprestane piť krv robotníkov. Jeho recepty sú pohromou a vláda by ich mala odmietnuť,“ citovala agentúra Reuters šéfa jednej z odborových organizácií Jannisa Panagopoulou. Podľa neho po generálnom štrajku 20. mája môžu prísť ďalšie.

Minulý týždeň zaznamenalo Grécko dva bombové útoky, dvaja ľudia boli ľahko zranení. Po skúsenostiach z minulosti sa dá len ťažko predpokladať, že pripravovaný štrajk sa zaobíde bez násilia.

„V Grécku existujú skupiny, ktoré sú mimoriadne radikálne. Dokážu si takpovediac prisvojiť mierové demonštrácie a zmeniť ich na násilné protes-

ty,“ vysvetľuje pre Pravdu odborník na grécku politiku Spyros Economides. „V krajine ich príliš dlho tolerovali. Súčasťou týchto anarchistických organizácií je aj mládež, ktorá má pocit, že je to jediná možnosť, ako sa v dnešnej spoločnosti vyjadriť. Týchto ľudí je však možné odradiť od používania násilia,“ myslí si expert z London School of Economics.

Gréci si tak asi budú musieť vybrať. „Sú tu krajne ľavicové i extrémne pravicové skupiny, za posledné roky sa vyrojili organizácie, ktoré siahajú po násilia,“ opisuje situáciu v krajine Sappho Xenakisová z Gréckej nadácie pre európsku a zahraničnú politiku. „Otázka znie, ako na to bude reagovať verejnosť. Zdá sa, že spomenuté hnutia u nej nemajú prílišnú podporu,“ povedala pre Pravdu Xenakisová.

Grécko má za sebou dlhú tradíciu politického terorizmu. Revolučná organizácia 17. novembra, ktorú sa podarilo rozložiť až v roku 2002, pôsobila v kra-

„Jediné, čo chýba, aby protesty prerástli do revolúcie, je fakt, že žiadne organizované hnutie alebo strana efektívne nevedú túto časť občianskej spoločnosti.“

Alexander Kazamias
expert na grécku spoločnosť

jine takmer 30 rokov. Radikálni marxisti si dali názov podľa posledného dňa povstania študentov proti gréckej vojenskej junte v roku 1973. Protesty

vtedy režim rozdrvil tankami. Gréci odvtedy s nevôľou prijímajú, keď na mladých ľudí siahajú bezpečnostné zložky.

„Na jednej strane by obyvatelia radi videli, ako polícia urobí poriadok. Na druhej strane nepodporia vystúpenie proti demonštrantom, lebo to pokladajú za nedemokratické,“ uviedol pre Pravdu Roman Gerodimos z univerzity v Bour-nemouthe. „Čo sa týka terorizmu, bezpečnostným zložkám sa v poslednom čase podarilo úspešne zakročiť proti najaktívnejším organizáciám ako Revolučný boj a Konšpirácia buniek ohňa. Ukazuje sa však, že existuje trojuholník teroristov, organizovaného zločinu a tradičných ľavicových anarchistov. Bežné kriminálne aktivity ako lúpeže v bankách a pranie špinavých peňazí slúžia aj na financovanie teroristov. Tí zase získavajú svojich členov v komunite anarchistov, ktorá má sídlo v Aténach,“ hovorí špecialista na grécku politiku.

© PEREX A.S., VŠETKY PŘÁVKY VYHRADĚNY

Terorizmus v Grécku

- ♦ najaktívnejšou skupinou bola krajne ľavicová Revolučná organizácia 17. novembra
- ♦ pôsobila v rokoch 1973 - 2002
- ♦ má na konte najmenej 23 mŕtvych
- ♦ pri väzení Korydallos neďaleko Atén, kde si odpykávajú tresty mnohí príslušníci organizácie, vybuchla minulý týždeň bomba